

ÎNCHEIERE

17 mai 2023

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție

Completul de judecată, în componența:

Președinte, judecător
judecători

Tamara Chișca-Doneva
Aliona Miron
Ion Malanciuc

examinând conflictul negativ de competență apărut între Judecătoria Bălți, sediul Central și Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani,
în cauza de contencios administrativ, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Nicolae Mocanu împotriva Biroului Vamal Nord și Serviciului Vamal al Republicii Moldova privind contestarea actelor administrative,

c o n s t a ț ă :

La 09 iunie 2021, Nicolae Mocanu a depus la Judecătoria Bălți, sediul Central cerere de chemare în judecată împotriva Biroului Vamal Nord și Serviciului Vamal al Republicii Moldova privind contestarea actelor administrative, solicitând anularea deciziei de regularizare nr. 153 din 27 aprilie 2021 emisă de Biroul Vamal Nord, a procesului verbal de revendicare a declarațiilor vamale nr. 18/02 din 31 martie 2021 emis de Biroul Vamal Nord, a răspunsului Biroului Vamal Nord nr. 28/25-3092 din 16 aprilie 2021 și a răspunsului Serviciului Vamal nr. 28/11-7760 din 04 aprilie 2021.

La 18 iunie 2021, Nicolae Mocanu a depus la Judecătoria Bălți, sediul Central cerere de chemare în judecată împotriva Biroului Vamal Nord și Serviciului Vamal al Republicii Moldova privind contestarea actului administrativ, solicitând anularea deciziei emisă de Biroul Vamal Nord nr. 15 din 21 mai 2021 cu privire la declanșarea procedurii de executare silită a obligației vamale a plătitorului vamal și a răspunsului Serviciului Vamal nr. 28/11-8294 din 14 iunie 2021.

Prin încheierea din 15 februarie 2022 a Judecătoriei Bălți, sediul Central au fost conexate cauzele de contencios administrativ nr. 3-105/2021 și nr. 3-109/2021 pentru a fi examinate concomitent, într-o singură procedură.

Prin încheierea din 12 septembrie 2022 a Judecătoriei Bălți, sediul Central prezenta cauză de contencios administrativ a fost transmisă Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani pentru examinare conform competenței.

La 10 martie 2023, în temeiul art. 200 alin. (3) din Codul administrativ, Biroul Vamal Nord al Serviciului Vamal a depus cerere privind ridicarea conflictului de

competență, motivând că birourile vamale Nord, Centru și Sud activează ca subdiviziuni teritoriale ale Serviciului Vamal, care au un sediu determinat, au o structură organizatorică aprobată prin Ordinul Ministerului Finanțelor nr. 167 din 22 decembrie 2020 și Ordinul Serviciului Vamal nr. 1159-p din 23 decembrie 2020, acționează în regim de putere publică în scopul realizării misiunii Serviciului Vamal și exercită atribuțiile ce le revin în domeniul administrării vamale în zona sa de competență. Mai mult, potrivit practicii judiciare a Curții Supreme de Justiție, litigiile înaintate împotriva birourilor vamale Nord, Centru și Sud, au fost strămutate după competență în raza de activitate a autorității publice pârâte care a desfășurat activitatea administrativă contestată.

Prin încheierea din 13 martie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani a fost suspendat procesul și transmis dosarul la Curtea Supremă de Justiție pentru soluționarea conflictului negativ de competență apărut între Judecătoria Bălți, sediul Central și Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani.

Studiind materialele dosarului, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată competența Judecătoriei Bălți, sediul Central de a judeca prezenta cauză de contencios administrativ, din următoarele considerente.

Conform art. 200 alin. (3), (4) din Codul administrativ, conflictul de competență dintre judecătoriile din jurisdicția diferitor curți de apel, dintre o judecătorie și o curte de apel sau dintre două curți de apel se soluționează de către Curtea Supremă de Justiție.

Conflictul de competență se soluționează fără citarea participanților la proces, printr-o încheiere nesusceptibilă de recurs.

Din materialele cauzei rezultă că prin acțiunea de contencios administrativ depusă de către Nicolae Mocanu împotriva Biroului Vamal Nord și Serviciului Vamal al Republicii Moldova, reclamantul solicită anularea deciziei de regularizare nr. 153 din 27 aprilie 2021 emisă de Biroul Vamal Nord, a procesului verbal de revendicare declarațiilor vamale nr. 18/02 din 31 martie 2021 emis de Biroul Vamal Nord, a răspunsului emis de Biroul Vamal Nord nr. 28/25-3092 din 16 aprilie 2021, a răspunsului emis de Serviciului Vamal nr. 28/11-7760 din 04 aprilie 2021, a deciziei emisă de Biroul Vamal Nord nr. 15 din 21 mai 2021 cu privire la declanșarea procedurii de executare silită a obligației vamale a plătitorului vamal, a răspunsului emis de Serviciului Vamal nr. 28/11-8294 din 14 iunie 2021.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție observă că solicitările reclamantului sunt îndreptate împotriva Biroului Vamal Nord.

Potrivit art. 196 din Codul administrativ acțiunea în contencios administrativ se depune la instanța de judecată în a cărei rază teritorială își are sediul autoritatea publică care a desfășurat activitatea administrativă contestată, dacă legea nu prevede altfel. Dacă la o procedură de contencios administrativ participă mai multe autorități publice, acțiunea în contencios administrativ se depune la instanța de judecată în a cărei rază teritorială își are sediul autoritatea publică pârâtă.

Potrivit art. 5 alin. (2) din Legea cu privire la Serviciul Vamal nr. 302 din 21 decembrie 2017, din Serviciul Vamal fac parte: a) aparatul central; b) birourile vamale,

ca subdiviziuni teritoriale aflate în subordinea aparatului central; c) posturile vamale, ca subdiviziuni teritoriale aflate în subordinea birourilor vamale.

Alinatul 3 al articolului 5 din aceeași lege stipulează că, Serviciul Vamal este persoană juridică de drept public, care dispune de ștampilă cu Stema de Stat a Republicii Moldova, de cont trezorerial și este finanțat de la bugetul de stat.

Potrivit art. 9 din Codul vamal, activitatea vamală este desfășurată de organele vamale. Organele vamale sînt organe de drept care constituie un sistem unic al Serviciului Vamal, format din aparatul central al Serviciului Vamal și subdiviziunile teritoriale, alcătuite din birouri vamale și posturi vamale. Statutul, funcțiile și competența Serviciului Vamal sînt determinate de prezentul cod și de Guvern. Unitățile subordonate (birourile vamale și posturile vamale) sînt create, reorganizate și lichidate de către Serviciul Vamal. Nici o autoritate publică, cu excepția Parlamentului și a Guvernului, nu este în drept să emită decizii cu privire la competența organelor vamale, să le modifice atribuțiile, să le impună alte funcții sau să intervină în activitatea lor.

Conform art. 7 din Codul administrativ, autoritate publică se consideră orice structură organizatorică sau organ instituită/instituit prin lege sau printr-un alt act normativ, care acționează în regim de putere publică în scopul realizării unui interes public.

Regimul de putere publică este reglementat, la rândul său, de art. 8 al aceluiași act normativ și reprezintă ansamblul competențelor prevăzute de lege în vederea realizării sarcinilor autorităților publice, care le conferă posibilitatea de a se impune cu forță juridică obligatorie în raporturile lor cu persoane fizice sau juridice.

Din normele legale citate supra rezultă indubitabil calitatea de autoritate publică în sensul legii a Serviciului Vamal, cu obligații și drepturi depline în exercitarea atribuțiilor sale în regim de putere publică în scopul realizării interesului public ce vizează satisfacerea necesităților sociale rezultate din implementarea politicii vamale, și asigurarea securității economice a statului, în limita competențelor sale.

Activitatea birourilor vamale, care sunt organe vamale în sensul art. 9 alin. (2) din Codul vamal, de asemenea se desfășoară exclusiv în baza legii și pentru executarea legii, în conformitate cu principiile legalității, imparțialității, nediscriminării, profesionalismului, independenței, integrității, transparenței, obiectivității, eficienței, loialității și responsabilității și toate rigorile impuse procedurii administrative, având în competența sa inclusiv atribuții de examinare a petițiilor, cererilor, plângerilor, proceselor contravenționale etc., la nivelul unităților administrativ-teritoriale. În exercitarea acestora, birourile vamale colaborează cu societatea civilă, asigurând accesul la informațiile oficiale, cu excepția celor cu accesibilitate limitată, publicarea pe pagina sa web oficială a informațiilor cu caracter public și transparența procesului decizional, în modul stabilit de legislație.

Deși, prin Legea nr. 257 din 16 decembrie 2020 cu privire la modificarea unor acte normative a fost modificat art. 5 din Legea nr. 302 din 21 decembrie 2017 cu privire la Serviciul vamal, excluzându-se la alin. (2), litera b), textul „cu personalitate juridică”, birourile vamale reprezintă în continuare organe de drept care își desfășoară activitatea ca subdiviziuni teritoriale, inclusiv cea administrativă, iau decizii ce produc efecte

juridice și răspund conform legii pentru acestea. Birourile vamale exercită activitate administrativă la nivel de unități administrativ-teritoriale, ce este supusă controlului judecătoresc de către instanțele judecătorești din aceleași unități administrativ-teritoriale, adică în limita razei teritoriale în care organul vamal a desfășurat procedura administrativă propriu-zisă, în sensul art. 6 din Codul administrativ.

Mai mult, prin Ordinul nr. 199-0 din 30 iunie 2021 al directorului Serviciului Vamal „Cu privire la delegarea competențelor și dreptul de semnătură în adresa birourilor vamale”, a fost delegat conducerii birourilor vamale dreptul la semnătură a actelor juridice, conform domeniilor de competențe descrise în Anexa la prezentul ordin, precum și întru asigurarea executării sarcinilor și atribuțiilor stabilite în Regulamentele privind organizarea și funcționarea birourilor vamale, aprobate conform pct. 4 și 5 din prezentul ordin.

Conform pct. 3 competențe de semnare a actelor juridice în domeniul juridic din Anexa la Ordinul nr. 199-0 din 30 iunie 2021 al directorului Serviciului Vamal „Cu privire la delegarea competențelor și dreptul de semnătură în adresa birourilor vamale”, conducerea birourilor vamale a fost împuternicită să semneze actele necesare procedurii judiciare, inclusiv: procurile de reprezentare la instanțele de judecată și în fața altor instituții din domeniul public/privat și organe de drept; referințele, pledoariile, cererile, demersurile, cererile de apel și cele de recurs, contestațiile, cererile de intentare a procedurii de insolvență, cererile de validare a creanțelor, cererile de chemare în judecată.

Distinct de cele enunțate, la caz se constată că procedura administrativă a fost executată și emise actele administrative contestate de către Biroul Vamal Nord, fapt ce confirmă că acesta activează în regim de autoritate publică.

Drept urmare, competență de a examina cauza dată este instanța în a cărei rază teritorială își are sediul Biroul Vamal. Respectiv, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție va soluționa conflictul negativ de competență, prin constatarea competenței Judecătoriei Bălți, sediul Central, la examinarea prezentei cauze de contencios administrativ.

Or, conform art. 197 din Codul administrativ, nimeni nu poate fi lipsit de dreptul judecării procesului de către instanța în a cărei competență este dată prin lege cauza, cu excepțiile expres stabilite de lege.

În conformitate cu prevederile art. art. 193, 200 alin. (3), (4) și art. 230 din Codul administrativ, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se constată competența Judecătoriei Bălți, sediul Central, pentru examinarea cauzei de contencios administrativ, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Nicolae Mocanu împotriva Biroului Vamal Nord și Serviciului Vamal al Republicii Moldova privind contestarea actelor administrative.

Cauza în contencios administrativ, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Nicolae Mocanu împotriva Biroului Vamal Nord și Serviciului Vamal al

Republicii Moldova privind contestarea actelor administrative, se remite Judecătoriei Bălți, sediul Central, pentru examinare în fond conform competenței.

Încheierea nu se supune niciunei căi de atac.

Președinte, judecător

Tamara Chișca-Doneva

judecători

Aliona Miron

Ion Malanciuc